

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ (ΕΠΙΣΠΕΥΔΟΝ)
ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ.Π.Μ.Σ. «ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ – ΚΛΙΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΗ» 2024-2025

Επικοινωνία:

Λόφος Πανεπιστημίου, 81 132 Μυτιλήνη

Τηλ.: (+30) 22510 36504, (+30) 22510 36525

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: acsa-msc@soc.aegean.gr

Περιεχόμενα

Αντικείμενο – Σκοπός:	3
Μαθησιακά Αποτελέσματα:	4
Χαρακτηρισμός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών	5
Πιστωτικές Μονάδες ECTS Προγράμματος Σπουδών	5
Διάρκεια φοίτησης	5
Προϋποθέσεις Εισαγωγής	5
Διδακτικό Υλικό	7
Στοιχεία Επικοινωνίας	7
Διάρθρωση	7
Εξάμηνο Α' (Χειμερινό Εξάμηνο)	7
Εξάμηνο Β' (Εαρινό Εξάμηνο)	8
Εξάμηνο Γ'	8
Πληροφορίες Μαθημάτων	8
Διδάσκοντες/ουσες	24
Καθηγητές/ριες	24
Αναπληρωτές Καθηγητές/ριες.....	28
Επίκουροι Καθηγητές/ριες	30

Αντικείμενο – Σκοπός:

Το Δι-ιδρυματικό, Δια-τμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: «Εφαρμοσμένη-Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη» εντάσσεται στον στρατηγικό σχεδιασμό του Πανεπιστημίου Αιγαίου, διέπεται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπεί στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των διπλωματούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών των δύο συνεργαζόμενων Τμημάτων.

Το Δ.Π.Μ.Σ. στοχεύει στην κριτική μελέτη των κλασικών και σύγχρονων παραδειγμάτων κοινωνικής θεωρίας για την μικρο- και μακρο- κοινωνική ανάλυση των φαινομένων κοινωνικής αναπαραγωγής και κοινωνικού μετασχηματισμού και την αξιοποίησή τους με απώτερο σκοπό την προαγωγή της κοινωνικής αλλαγής, της συλλογικής δράσης και της κοινωνικής δικαιοσύνης με βασικά εργαλεία την κοινωνική συνηγορία, την πρόληψη, την κοινωνική ενδυνάμωση, την τέχνη και την έρευνα δράσης. Οι απόφοιτοι/ες του Δ.Π.Μ.Σ. θα μπορούν να εργαστούν ως ειδικευμένα στελέχη σε οργανισμούς, φορείς, υπηρεσίες, επίσημους και αυτόνομους θεσμούς που σχετίζονται με τον σχεδιασμό και υλοποίηση πολιτικών σε θέματα κοινωνικής και περιβαλλοντικής προστασίας, αναπηρίας, κοινωνικής και ψυχικής υγείας, ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων και θεραπευτικών κοινοτήτων, στελεχών δημοσίων ή ιδιωτικών οργανισμών και μηχανισμών λήψης αποφάσεων ή διοίκησης, Οργανισμών Περιφερειακής Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΜΚΟ, δικηγόρων, δικαστών, εκπαιδευτικών σε κρίσιμα πεδία της δημιουργικής κοινωνικής παρέμβασης και αλληλεγγύης. Η εκπαίδευση των φοιτητών/ριών του Δ.Π.Μ.Σ. ως στελεχών για τη δημιουργία δικτύων συνεργατικής και συνεργικής δράσης σε τοπικό κοινοτικό αλλά και ευρωπαϊκό πλαίσιο. Η δημιουργία κοινοτήτων και δομών αλληλεγγύης μέσω της τέχνης σε ομάδες και παγκόσμιες κοινότητες. Ειδικότερα το Δ.Π.Μ.Σ. στοχεύει: α) στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων διεξαγωγής κοινωνικής ανάλυσης και κοινωνικής έρευνας με έμφαση στην έρευνα δράσης, τις ποιοτικές μεθόδους, τη μελέτη αρχείων και την τήρηση της ακαδημαϊκής και Οδηγός Σπουδών Δ.Π.Μ.Σ. «Εφαρμοσμένη – Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη», 2023-2024

ερευνητικής δεοντολογίας, β) στις θεραπευτικές εφαρμογές της κοινωνιολογίας και της Τέχνης στην υποστήριξη κοινωνικών, καλλιτεχνικών και θεραπευτικών παρεμβάσεων σε θέματα κοινωνικής προστασίας, αυτονομίας θεραπευτικών κοινοτήτων, προστασίας του περιβάλλοντος και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, γ) στην απόκτηση και εφαρμογή δεξιοτήτων για την διαχείριση και αντιμετώπιση κοινωνικών συγκρούσεων που σχετίζονται με την διαφορετικότητα, την αποστέρηση και την κοινωνική αδικία, δ) στην απόκτηση δεξιοτήτων στην κοινωνική και χειραφετητική συμβουλευτική ατόμων και ομάδων που έχουν υποστεί κοινωνικό αποκλεισμό μέσω της δημιουργικής δράσης, και της δημιουργικής αλληλεγγύης, της καλλιτεχνικής έκφρασης, και της συλλογικής δράσης, ε) στην καλλιέργεια μιας αναστοχαστικής στάσης στην κοινωνική θεωρία και τη δημιουργική γεφύρωση της με την θεωρία της αισθητικής, την πολιτική και κοινωνική φιλοσοφία, και την ψυχολογία, στ) στην απόκτηση ειδικών γνώσεων και αρχών για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων, κοινωνικής διάγνωσης και πρόληψης, και εναλλακτικής δράσης.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Τα μαθησιακά αποτελέσματα του Δ.Π.Μ.Σ. στοχεύουν:

α) στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων διεξαγωγής κοινωνικής ανάλυσης και κοινωνικής έρευνας με έμφαση στην έρευνα δράσης, τις ποιοτικές μεθόδους, τη μελέτη αρχείων και την τήρηση της ακαδημαϊκής και ερευνητικής δεοντολογίας,

β) στις θεραπευτικές εφαρμογές της κοινωνιολογίας και της Τέχνης στην υποστήριξη κοινωνικών, καλλιτεχνικών και θεραπευτικών παρεμβάσεων σε θέματα κοινωνικής προστασίας, αυτονομίας θεραπευτικών κοινοτήτων, προστασίας του περιβάλλοντος και ανθρωπίνων δικαιωμάτων,

γ) στην απόκτηση και εφαρμογή δεξιοτήτων για την διαχείριση και αντιμετώπιση κοινωνικών συγκρούσεων που σχετίζονται με την διαφορετικότητα, την αποστέρηση και την κοινωνική αδικία,

δ) στην απόκτηση δεξιοτήτων στην κοινωνική και χειραφετητική συμβουλευτική ατόμων και ομάδων που έχουν υποστεί κοινωνικό αποκλεισμό μέσω της

δημιουργικής δράσης, και της δημιουργικής αλληλεγγύης, της καλλιτεχνικής έκφρασης, και της συλλογικής δράσης,

ε) στην καλλιέργεια μιας αναστοχαστικής στάσης στην κοινωνική θεωρία και τη δημιουργική γεφύρωσή της με την θεωρία της αισθητικής, την πολιτική και κοινωνική φιλοσοφία, και την ψυχολογία, στ) στην απόκτηση ειδικών γνώσεων και αρχών για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων, κοινωνικής διάγνωσης και πρόληψης, και εναλλακτικής δράσης.

Χαρακτηρισμός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών: Το Δ.Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) στα γνωστικά πεδία της Κλινικής Κοινωνιολογίας και της Τέχνης.

Πιστωτικές Μονάδες ECTS Προγράμματος Σπουδών: Το σύνολο των Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) που απαιτούνται ανά εξάμηνο είναι τριάντα (30) (ECTS) και για την απόκτηση του Δ.Π.Μ.Σ. ανέρχονται σε ενενήντα (90) Πιστωτικές Μονάδες (ECTS).

Διάρκεια φοίτησης: Η χρονική διάρκεια φοίτησης για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε τρία (3) εξάμηνα.

Προϋποθέσεις Εισαγωγής

Ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε 40 μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες.

Στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί και δεκτές κάτοχοι τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι και πρώην Τ.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Σύμφωνα με το άρθρο 304 του ν. 4957/2022, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), προκειμένου να διαπιστώσουν αν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα για την αποδοχή αίτησης και εγγραφής για εισαγωγή σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, δεσμεύονται από το Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων

Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης της αλλοδαπής και το Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της Αλλοδαπής του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Σε περίπτωση που ο τίτλος σπουδών έχει απονεμηθεί από Ίδρυμα που συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών ιδρυμάτων που απονέμουν τίτλους σπουδών που οργανώνονται μέσω συμφωνίας δικαιόχρησης με ιδιωτικούς φορείς στην Ελλάδα του άρθρου 307 του ν. 4957/2022, η αρμόδια Γραμματεία του Τμήματος οφείλει να ζητήσει Βεβαίωση Τόπου Σπουδών από το Πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι..

Σε περίπτωση που κάποιο Ίδρυμα ή τίτλος σπουδών της αλλοδαπής δεν έχει καταχωρηθεί στα σχετικά μητρώα, ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. εξετάζει αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος από την αρμόδια Γραμματεία του Τμήματος αν πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις και με απόφασή του τα εντάσσει στα μητρώα.

Επίσης, γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι από τα Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Σ.Ε.Ι.) (των άρθρων 1 και 88 του ν. 3883/2010 - Α' 167), τη Σχολή Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας (της παρ. 5 του άρθρου 38 του ν. 4249/2014 - Α' 73), τη Σχολή Ανθυποπυραγών της Πυροσβεστικής Ακαδημίας (της παρ. 14 του άρθρου 69 του ν. 4249/2014 2014 - Α' 73) και τη Σχολή Δοκίμων Σημαιοφόρων Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής (Σ.Δ.Σ.Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ.) (του άρθρου 1 του π.δ. 75/2018 - Α' 145).

Επίσης, γίνονται δεκτοί επί πτυχίω φοιτητές και φοιτήτριες των ιδρυμάτων της ημεδαπής, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις τους και θα έχουν προσκομίσει σχετική βεβαίωση μέχρι την ημερομηνία Εξέτασης της υποψηφιότητάς τους από την Τριμελή Επιτροπή.

Διδακτικό Υλικό:

Το διδακτικό υλικό περιλαμβάνει επιλεγμένα κείμενα (σε μορφή pdf ή σε μορφή υπερσυνδέσμου) καθώς και παρουσιάσεις (σε μορφή PowerPoint), συγγράμματα ανοικτής πρόσβασης ΚΑΛΛΙΠΟΣ τα οποία αναρτώνται στην πλατφόρμα open-eclass. Επιπρόσθετα, παρέχεται πρόσβαση σε βιβλιογραφικές πηγές μέσω της βιβλιοθήκης του Ιδρύματος καθώς και σε συλλογή βιβλιογραφικού υλικού στο αναγνωστήριο του Δ.Π.Μ.Σ.

Στοιχεία Επικοινωνίας:

Λόφος Πανεπιστημίου, 81 132 Μυτιλήνη

Τηλ.: (+30) 22510 36504, (+30) 22510 36525

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: acsa-msc@soc.aegean.gr

Διάρθρωση:

Εξάμηνο Α' (Χειμερινό Εξάμηνο)

✚ Εφαρμοσμένη - Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη: Βασικές Έννοιες και Αρχές,

Κωδικός: 100, Είδος: Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες: 3, ECTS: 7,5,

Διδάσκοντες: Αλεξίου Αθανάσιος, Πουλημάς Μιχάλης, Ζιώγας Γιάννης ✚

Θεωρία και Μεθοδολογία της Κοινωνικής Έρευνας: Σχεδιασμός, Μέθοδοι και

Ανάλυση, Κωδικός: 200, Είδος: Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες: 3, ECTS:

7,5, Διδάσκουσα: Ζήση Αναστασία

✚ Παρεμβατική και Βιωματική Τέχνη στο Σύγχρονο Κοινωνικό

Περιβάλλον, Κωδικός: 300-1, Είδος: Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες: 3,

ECTS: 7,5, Διδάσκοντες/ουσα: Μπούζας Βασίλης, Ντελάκος Απόστολος,

Αυγητίδου Αγγελική, Ντάφλος Κώστας

✚ Κριτικές Αναγνώσεις στην Κοινωνιολογία της Τέχνης και στην Αισθητική

Θεωρία, Κωδικός: 400, Είδος: Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες: 3, ECTS: 7,5,

Διδάσκων: Βασιλείου Κωνσταντίνος

Εξάμηνο Β' (Εαρινό Εξάμηνο)

- ✚ Κοινωνικός Αποκλεισμός και Κοινωνική Ένταξη, Κωδικός: 500, Είδος: Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες: 3, ECTS: 7,5, Διδάσκων: Αλεξίου Αθανάσιος
- ✚ Κριτική Ψυχική Υγεία και Τέχνη, Κωδικός: 600-1, Είδος: Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες: 3, ECTS: 7,5, Διδάσκοντες: Ζήση Αναστασία
- ✚ Τέχνη και Δημιουργικές Κοινότητες, Κωδικός: 700, Είδος: Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες: 3, ECTS: 7,5, Διδάσκων: Ζιώγας Γιάννης
- ✚ Δράση της Κοινωνιολογίας και της Τέχνης για την Κοινωνική Αλλαγή: Συλλογικότητες, Ενδυνάμωση, Συνηγορία, Συμβουλευτική, Κωδικός: 800. Είδος: Υποχρεωτικό, Διδακτικές Μονάδες: 3, ECTS: 7,5, Διδάσκοντες: Κουρούτζας Χρήστος, Αναστασία Ζήση

Εξάμηνο Γ'

- ✚ Έρευνα Πεδίου και Πρακτικά Προγράμματα με Ιδιαίτερη Έμφαση στα Αστικά Σημεία Σύγκρουσης, Κωδικός: 900, Διδακτικές Μονάδες: 3, ECTS: 10, Διδάσκουσα: Αναστασία Ζήση
- ✚ Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Κωδικός: 1000, Διδακτικές Μονάδες: 3, ECTS: 20

Πληροφορίες Μαθημάτων

Τίτλος: Εφαρμοσμένη - Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη: Βασικές Έννοιες και Αρχές

Κωδικός Μαθήματος: 100

Εξάμηνο Σπουδών: 1^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό / Ειδικού υποβάθρου ανάπτυξης και ικανοτήτων

Εβδομαδιαίες ώρες Διδασκαλίας: 3

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα

Περιεχόμενο Μαθήματος: Το μάθημα Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη επικεντρώνεται στην πολυεπίπεδη ανάλυση των κοινωνικών ζητημάτων εστιάζοντας

Οδηγός Σπουδών Δ.Π.Μ.Σ. «Εφαρμοσμένη – Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη», 2023-2024

στην «έρευνα μέσω της τέχνης», στην ανάδειξη των κοινωνικών προβλημάτων μέσω των καλλιτεχνικών ερευνητικών πρακτικών. Η Κλινική Κοινωνιολογία αναπτύσσεται σε πλέγματα κοινωνικών σχέσεων (συνθήκες εργασίας και συνθήκες ζωής) και στις πολιτισμικές διαμεσολαβήσεις (βιώματα, πρακτικές, έξεις, παραστάσεις κ.λπ.) που συγκροτούν και διαπερνούν το κοινωνικό δεσμό (βιογραφικές ασυνέχειες και συνέχειες ατόμων και ομάδων) παράγοντας κοινωνικούς διαχωρισμούς (τάξη, φύλο, «φυλή» κ.λπ.), επομένως υποκειμενικότητα και κοινωνία. Ως εκ τούτου η Κλινική Κοινωνιολογία οφείλει να επεξεργαστεί θεωρητικά και μεθοδολογικά τα αναλυτικά εργαλεία που θα συμβάλλουν στην κατανόηση των κοινωνικών συγκρούσεων, όπως εξατομικεύονται στις κοινωνικές βιογραφίες ατόμων και ομάδων ιστορικοποιώντας επίσης τους διαχωρισμούς του κυρίαρχου λόγου (Discourse) για το κοινωνικό σώμα (κανονικό/παρεκκλίνων, υγιές/παθολογικό, καθαρό/βρώμικο, αρτιμελές/πλημμελές κ.ο.κ.). Η αποπραγμοποίηση αυτών των διαχωρισμών και η ανάδειξη της ιστορικότητάς του, ότι αυτοί διαμορφώθηκαν ιστορικά και δε συνιστούν «φυσική κατάσταση», θα παράξει, με τη σειρά του, μέσα και πόρους (γνωστικούς, πολιτισμικούς, πολιτικούς), ώστε τα ίδια τα άτομα και οι ομάδες (κοινωνικά υποκείμενα) να γίνουν υποκείμενα, της ιστορίας τους παρεμβαίνοντας στο κοινωνικό γίνεσθαι, τόσο στη σφαίρα ορισμού της πραγματικότητας (σχέσεις ισχύος/εξουσίας) όσο και στο σύστημα κατανομής των πόρων (εργασία, υγεία, εκπαίδευση, ασφάλεια, στέγη κ.λπ.). Αποκτώντας, επίσης, μέσα από την κοινωνική δράση ένα χειραφετητικό Habitus (έθος). Μ' αυτή την έννοια ο/η κλινικός κοινωνιολόγος συμβάλλει ώστε τα ίδια τα κοινωνικά υποκείμενα να κατανοήσουν τη κοινωνική τους θέση (ταξική, έμφυλη, πολιτισμική, αναπηρική κ.ο.κ.), να ενταχτούν σε συστήματα σχέσεων και κοινωνική δίκτυα για να αναδειχτούν σε υποκείμενα δράσης (ατομικά και συλλογικά).

Σε μεγάλο βαθμό, η Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη ξεκινώντας διαθεματικά, από το πρόβλημα (υγεία, εκπαίδευση, χώρος, αισθητική κρίση, έμφυλη βία κ.λπ.) υποδεικνύει το διεπιστημονικό χαρακτήρα αυτών των παρεμβάσεων ρίχνοντας γέφυρες προς τις άλλες επιστημονικές πειθαρχίες (ψυχολογία, πολιτισμική ανθρωπολογία, κοινωνική εργασία κ.ά.) που έχουν, επίσης, ως αντικείμενο την

κοινότητα, τη διϋποκειμενική εμπειρία («κοινωνικοί κόσμοι») και τον κοινωνικό ψυχισμό (διεπιστημονικότητα). Ζητούμενο αυτού του μεθοδολογικού εγχειρήματος που «αίρει», εν μέρει, τον κατεστημένο διαχωρισμό μεταξύ επιστήμης και τέχνης είναι η σύγκλιση της διεπιστημονικής κοινωνικής έρευνας με την καλλιτεχνική δημιουργία, ώστε οι επιστημονικές πρακτικές να έρθουν πιο κοντά στο φυσικό αντικείμενο που είναι η ανθρώπινη συνθήκη (κοινωνία και κοινωνικός ψυχισμός).

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- Η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη θεωρία της Κλινικής Κοινωνιολογίας (ΚΚ) ώστε να είναι δυνατή η σύνδεση του προβλήματος, αυτό που φαίνεται με τις δομικές του «συνάφειες» (θεωρητικοποίηση).
- Η εξήγηση των κοινωνικών προβλημάτων μέσα από τις δομές και τους μηχανισμούς που τα δημιουργούν.
- Η κατανόηση της σημασίας της αναλυτικών εργαλείων της ΚΚ σε συνάρτηση με τις επιστημολογικές τους καταβολές, ώστε να καταδειχτεί η αναλυτική τους ικανότητα (εγχειρηματοποίηση), όταν θα χρησιμοποιηθούν στο πεδίο, σε πραγματικές συνθήκες.
- Η κατανόηση της ιστορικότητας του Κλινικού στις κοινωνικές επιστήμες (πως και πότε προέκυψε; τι σημαίνει;) η αυτονόμηση του οποίου συγκροτεί το γνωστικό πεδίο της ΚΚ.
- Η κατανόηση των αναλυτικών εργαλείων της ΚΚ καθώς αυτά ερμηνεύουν τη πραγματικότητα σ' ένα συγκεκριμένο ιστορικο-πολιτισμικό συγκείμενο («χρονότοπο»).
- Η μεθοδολογική σύνδεση μικρο-, μέσο-, μακρό επιπέδου στη κοινωνική ανάλυση. □ Η εξοικείωση με τις ερευνητικές μεθόδους της ΚΚ, και κυρίως, με τις ποιοτικές μεθόδους.
- Ο αναστοχασμός πάνω στις εμπειρικές μεθόδους έρευνας (ποιοτικές και ποσοτικές) υπερβαίνοντας μια εμπειριστική κοινωνική έρευνα.
- Η κατανόηση της κοινωνικής δράσης ως σημαντικού πόρου τόσο σε υποκειμενικό όσο και σε διϋποκειμενικό επίπεδο («κοινωνικοί κόσμοι», συλλογικοί φορείς δράσης κ.λπ.).

- Η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη μεθοδολογία της «έρευνας μέσω της τέχνης».
- Η κατανόηση των καλλιτεχνικών ερευνητικών πρακτικών στην κοινωνική έρευνα όσον αφορά την παρουσίαση των δεδομένων.
- Η εξοικείωση με μια κριτική και συνθετική επεξεργασία της βιβλιογραφίας (δευτερογενή δεδομένα).

Τίτλος: Θεωρία και Μεθοδολογία της Κοινωνικής Έρευνας: Σχεδιασμός, Μέθοδοι και Ανάλυση

Κωδικός Μαθήματος: 200

Εξάμηνο Σπουδών: 1^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό/Ειδικού υποβάθρου και ανάπτυξης δεξιοτήτων

Εβδομαδιαίες ώρες Διδασκαλίας: 3

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα

Περιεχόμενο Μαθήματος: Η οργάνωση του συγκεκριμένου μαθήματος καλύπτει την επισκόπηση των βασικών επιστημολογικών παραδειγμάτων στη μελέτη της κοινωνικής πραγματικότητας, των βασικών αρχών ερευνητικού σχεδιασμού και των ερευνητικών επιλογών ως προς τις μεθόδους και τις τεχνικές συλλογής εμπειρικού υλικού, και διεξαγωγής κοινωνικής έρευνας πεδίου. Η παράδοση του κριτικού ρεαλισμού, της κοινωνικής φαινομενολογίας, και του κοινωνικού κονστρουξιονισμού συζητείται ως προς τα ζητήματα επιστημολογικής τάξης που τίθενται κατά τον σχεδιασμό της κοινωνικής έρευνας. Αυτή η συζήτηση συμβάλλει στη διαμόρφωση των διαφορετικών θεωρητικών επιλογών και της εμπειρικής προσέγγισης του ερευνητικού αντικειμένου. Τα ερευνητικά σχέδια εξετάζονται ως προς τον σκοπό και τον τύπο της κοινωνικής έρευνας που υλοποιείται στην κοινότητα, τους αστικούς χώρους, τους οργανισμούς, και τις οργανώσεις. Οι μέθοδοι συλλογής εμπειρικού υλικού προσανατολίζονται στην έρευνα δράσης, και την ποιοτική έρευνα, όπως συνέντευξη, ομάδες εστίασης, ημερολόγια, συμμετοχική και συστηματική παρατήρηση. Τα ζητήματα δεοντολογίας που αφορούν στην διεξαγωγή κοινωνικής

έρευνας παρουσιάζονται με αναφορές σε σχετικούς κώδικες δεοντολογίας των αντίστοιχων ειδικών επιστημονικών κλάδων που το Δ.Π.Μ.Σ. θεραπεύει.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- Ικανότητα σχεδιασμού κοινωνικής έρευνας
- Ικανότητα επιλογής ερευνητικών μεθόδων για την διεξαγωγή κοινωνικής έρευνας
- Εφαρμογή ποιοτικών μεθόδων έρευνας
- Διεξαγωγή ερευνητικής συνέντευξης
- Διεξαγωγή ομάδων εστιασμένης συζήτησης
- Χρήση συνδυαστικών τεχνικών συλλογής εμπειρικού υλικού
- Τήρηση δεοντολογίας στη διεξαγωγή κοινωνικής έρευνας, ενήμερη συγκατάθεση, ανωνυμία και εχεμύθεια
- Διεξαγωγή Θεματικής Ανάλυσης

Τίτλος: Παρεμβατική και Βιωματική Τέχνη στο Σύγχρονο Κοινωνικό Περιβάλλον

Κωδικός Μαθήματος: 300-1

Εξάμηνο Σπουδών: 1^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό / Μεταπτυχιακό μάθημα ειδίκευσης

Εβδομαδιαίες ώρες Διδασκαλίας: 3

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Το μάθημα αναπτύσσεται παράλληλα σε δύο μέρη. Το πρώτο αφορά στην παρουσίαση και ανάλυση επιλεγμένων καλλιτεχνικών πρακτικών παρεμβατικής τέχνης από την αρχή του προηγούμενου αιώνα έως σήμερα, δίνοντας έμφαση στο θεωρητικό και κοινωνικό πλαίσιο που αναπτύχθηκαν και εστιάζοντας στο σύγχρονο διαμεσιακό περιβάλλον. Παρουσιάζονται και αναλύονται κοινωνικές πρακτικές και τα ιδιαίτερα καλλιτεχνικά, παρεμβατικά και διαλογικά χαρακτηριστικά τους, πως αυτά διαμορφώνονται στο περιβάλλον των νέων μέσων, οι κατηγορίες που διαμορφώνουν σε πεδία όπως η επικοινωνία, η κινητοποίηση, η δημόσια γνώση κ.α. και οι καταβολές τους σε ιστορικά καλλιτεχνικά κινήματα. Οι διαλέξεις

περιλαμβάνουν την παρουσίαση και ανάλυση κοινωνικών πρακτικών που αναπτύσσονται στο πεδίο της περφόρμανς, μέσα από παρουσιάσεις που αφορούν επιτελεστικές παρεμβάσεις στο δημόσιο χώρο και ριζοσπαστικές ομάδες. Το δεύτερο μέρος αφορά στην εμπλοκή στο πεδίο μέσα από την ανάπτυξη βιωματικών ασκήσεων σε προσωπικό, αλλά και σε συλλογικό επίπεδο, με στόχο την ενεργοποίηση καλλιτεχνικών παρεμβατικών πρακτικών στο δημόσιο χώρο. Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει περιπατητικές πρακτικές με σκοπό τη πολύ-αισθητηριακή διερεύνηση του χώρου, την καταγραφή της προσωπικής ερμηνείας, καθώς και την ανάπτυξη σχεσιακών πρακτικών. Στη διαδικασία της επεξεργασίας εξετάζεται η έννοια του αρχείου, σαν ενεργή πηγή παραγωγής πολιτισμού, καθώς και παρεμβατικές πρακτικές που αφορούν την τέχνη του αρχείου.

Παρουσιάζονται επιγραμματικά οι θεματικές ενότητες του μαθήματος:

- Η τέχνη ως κοινωνική δράση-Παρεμβατική Τέχνη
- Από την ψυχογεωγραφία και την νοητική χαρτογράφηση στις αναπαραστάσεις δεδομένων και την “ακτιβιστική” χαρτογράφηση
- Αξιοπισμός: από τη Βιέννη στη Μόσχα
- Εναλλακτικές Ακτιβιστικές πρακτικές στην Εποχή των Νέων Μέσων
- Δημόσια τέχνη και επιτελεστικές νομαδικές δράσεις
- Πόλη και δημιουργικές κοινότητες: η περίπτωση του χιπστερισμού
- Συλλογικές δράσεις και επιτελεστικές κοινότητες (τακτικά μέσα)
- Επιτελεστικές παρεμβάσεις στο δημόσιο χώρο και ριζοσπαστικές ομάδες
- Παρεμβατικές πρακτικές και αρχεϊακή τέχνη **Μαθησιακά Αποτελέσματα:**

Το μάθημα *Παρεμβατική και Βιωματική τέχνη στο σύγχρονο κοινωνικό περιβάλλον* στοχεύει να εφοδιάσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τις ακόλουθες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που αρμόζουν για αυτό το επίπεδο σπουδών και αναμένονται να κατακτηθούν με την ολοκλήρωση της εξέτασης του μαθήματος: ● Κατανόηση των διαδικασιών ανάπτυξης παρεμβατικών πρακτικών σε σχέση με το καλλιτεχνικό και κοινωνικό πλαίσιο ανάπτυξης τους.

- Γνωριμία και χρήση σύγχρονων εικαστικών πρακτικών και μεθοδολογιών καθώς και του απαραίτητου θεωρητικού τους πλαισίου σε προσωπικό και συλλογικό

επίπεδο. ● Κατανόηση του περιβάλλοντος κοινωνικού χώρου μέσα από την διαδικασία της καλλιτεχνικής πράξης.

- Σύλληψη και σχεδιασμό πρωτότυπων σχεδίων δράσης και παρεμβατικών πρακτικών.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες έχουν αποκτήσει μια κριτική θεώρηση των σύγχρονων εικαστικών εννοιών και πρακτικών που αναπτύσσονται στο πεδίο της παρεμβατικής τέχνης, καθώς και την δυνατότητα παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών μέσα από το σχεδιασμό προσωπικών και συλλογικών παρεμβατικών πρακτικών που αφορούν το σύγχρονο κοινωνικό περιβάλλον και περιλαμβάνουν την ανάπτυξη σχεσιακών πρακτικών. Οι φοιτητές/τριες εφαρμόζουν και αξιοποιούν διεπιστημονικές προσεγγίσεις, μέσα από τις επιλεγμένες θεματικές ενασχόλησής και τα επιστημονικά πεδία αναφοράς τους ενώ παράλληλα ενισχύεται η ομαδική εργασία και η αλληλεπίδραση μέσα από βιωματικές ασκήσεις στο πεδίο. Αξιοποιούν σύγχρονα μέσα και τεχνολογίες αναζήτησης, ανάλυσης και σύνθεσης δεδομένων και πληροφοριών, στη διαδικασία καταγραφής, επεξεργασίας, διαμοιρασμού και διανομής του υλικού. Οι αναπτυσσόμενες θεματικές ενασχόλησης και οι σχεδιαζόμενες εικαστικές παρεμβατικές πρακτικές αφορούν την ανάδειξη επίκαιρων κοινωνικών προβλημάτων καθώς και την ενδυνάμωση ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Τίτλος: Κριτικές Αναγνώσεις στην Κοινωνιολογία της Τέχνης και στην Αισθητική Θεωρία

Κωδικός Μαθήματος: 400

Εξάμηνο Σπουδών: 1^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό / Ειδικού υποβάθρου

Εβδομαδιαίες ώρες Διδασκαλίας: 3

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Το συγκεκριμένο μάθημα ανιχνεύει μεθοδολογικά και ερευνητικά ζητήματα στη συνδυαστική μελέτη της αισθητικής και της κοινωνιολογίας της τέχνης. Βασικός του

Οδηγός Σπουδών Δ.Π.Μ.Σ. «Εφαρμοσμένη – Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη», 2023-2024

στόχος είναι να συνεισφέρει στην αποτίμηση και κριτική των κοινωνικών προσεγγίσεων της τέχνης. Απώτερος στόχος είναι να εφοδιάσει τους/τις φοιτητές/τριες με τα εργαλεία ανάλυσης του αισθητικού και καλλιτεχνικού πεδίου, όπως αυτό διαμορφώνεται στις πολύπλοκες σχέσεις της σύγχρονης κοινωνίας. Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 διαλέξεις και είναι οι ακόλουθες:

1. Η προβληματική σχέση τέχνης και κοινωνίας
2. Η κοινωνική θέσμιση της σύγχρονης τέχνης
3. Η θεωρία της πρωτοπορίας
4. Η σχέση τέχνης και τεχνολογίας I (η μηχανική εποχή)
5. Η κοινωνική ενσωμάτωση της φωτογραφίας
6. Τα όρια της εφαρμοσμένης τέχνης
7. Οι αισθητικές θεωρήσεις του μεταμοντέρνου
8. Το ζήτημα το χιπστερισμού
8. Η θέσμιση της τέχνης II: 21ος αιώνας
10. Οι καλαισθητικές κρίσεις και το γούστο
11. Η θέσμιση του ελληνικού πεδίου της τέχνης
12. Η σχέση τέχνης και τεχνολογίας II (ψηφιακή εποχή) 13. Συνόψιση ερευνητικών-μεθοδολογικών ζητημάτων **Μαθησιακά Αποτελέσματα:**

Τα μαθησιακά αποτελέσματα περιγράφονται ως εξής:

- 1) Η κατανόηση των βασικών μετατοπίσεων της τέχνης στον 20ό και 21ο αιώνα
- 2) Η συγκρότηση ερευνητικού και μεθοδολογικού σχεδιασμού στην κοινωνιολογία της τέχνης
- 3) Η παραγωγή δόκιμου ακαδημαϊκού λόγου στη μελέτη της τέχνης
- 4) Αυτόνομη εργασία
- 5) Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- 6) Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπλοκότητα
- 7) Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- 8) Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Τίτλος: Κοινωνικός Αποκλεισμός και Κοινωνική Ένταξη

Κωδικός Μαθήματος: 500

Εξάμηνο Σπουδών: 2^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό: Ειδικού υποβάθρου και ανάπτυξης δεξιοτήτων

Εβδομαδιαίες ώρες Διδασκαλίας: 3

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Το μάθημα *Κοινωνικός Αποκλεισμός και Κοινωνική Ένταξη* εστιάζει στις εγγενείς διεργασίες κοινωνικής διαφοροποίησης που χαρακτηρίζει τις σύγχρονες κοινωνίες δημιουργώντας καθεστώτα αποκλεισμού και κοινωνικής ένταξης. Αφού, πρώτα, προσδιορίσουμε την έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού σε συνάρτηση με τα αντίστοιχα επιστημολογικά παραδείγματα που την υποβαστάζουν θα δοκιμάσουμε την εγκυρότητά τους στην εξέταση των θεματικών περιοχών της υγείας, της εκπαίδευσης, της εργασίας, της έμφυλης διαφοράς, της εγκληματικότητας, της στέγασης, των πολιτισμικών πρακτικών, της αναπηρίας, της σεξουαλικής διάκρισης κ.α. Έμφαση δίνεται στην απο-, αναδιάρθρωση του κοινωνικού δεσμού, στην αναζήτηση των μηχανισμών που δημιουργούν «τόπους» αποκλεισμού του διαφορετικού, του «έτερου», του «αποκλίνοντος» («ετεροτοπίες») που είναι όμως ταυτόχρονα και «τόποι» ένταξης ατόμων και ομάδων («ολοπαγή ιδρύματα»: workhouses, νοσοκομείο, ψυχιατρείο, φυλακή κ.ο.κ.). Το κρίσιμο είναι η κοινωνική ανάλυση να υπερβεί τους μεθοδολογικούς δυϊσμούς και να προσεγγίσει διαλεκτικά τον κοινωνικό δεσμό με τις αντιφάσεις, τις ρήξεις και τις ασυνέχειες του και τις νοηματοδοτήσεις του, πόσο μάλλον όταν οι ιδιότητες-λειτουργίες ατόμων και ομάδων δεν είναι προσωπικές αλλά κοινωνικές, ενθυλακωμένες στον κοινωνικό καταμερισμό εργασίας (ταξικές θέσεις, πολιτισμικό κεφάλαιο, σχέσεις ισχύος κ.λπ.). Ακριβώς για αυτό η «κοινωνική ένταξη» θα θεωρητικοποιηθεί μέσα από το μεθοδολογικό σχήμα του M. Foucault («κοινωνική πειθάρχηση», «βιοπολιτική») και το αντίστοιχο των D. Lockwood & N. Μουζέλη («συστημική ένταξη»/«κοινωνική ένταξη»), ώστε να κατανοηθεί ο αμφίσημος χαρακτήρας της «κοινωνικής ένταξης» και να ιστοριοποιηθεί η συνθήκη που υπαγορεύει κάθε φορά τη μορφή της ένταξης. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αναδειχτεί το επιστημολογικό υπόβαθρο των εννοιών «κοινωνικός αποκλεισμός» και «κοινωνική ένταξη», ώστε να καταδειχτεί η αναλυτική

τους ικανότητα καθώς και το πεπερασμένο τους, πόσο μάλλον, όταν οι έννοιες αυτές προτείνονται ως εργαλεία ανάλυσης για προβλήματα και καταστάσεις με διαφορετικές αιτίες (βλ. ανεργία, φτώχεια, εξάρτηση, ασθένεια κ.ο.κ.). Μ' αυτή την έννοια μπορούμε να μιλήσουμε για Παράδειγμα. Σε μεγάλο βαθμό, το συγκεκριμένο Παράδειγμα («κοινωνικός αποκλεισμός», «κοινωνική ένταξη», «κοινωνική ενσωμάτωση», «κοινωνική περιχαράκωση» κ.λπ.) εμφανίζεται, όταν αίρεται η καθολικότητά του κράτους πρόνοιας (welfare state) και το ενδιαφέρον μετατοπίζεται στις ειδικές κοινωνικές πολιτικές και στις «αποκλεισμένες ομάδες». Συνέπεια αυτής της εξέλιξης ήταν η μεθοδολογική αναζήτηση των αιτιών των κοινωνικών φαινομένων στο μικροεπίπεδο (άτομο, υποκείμενο, διϋποκειμενικότητα) ή στο μεσοεπίπεδο (διϋποκειμενικότητα, κοινωνικό κεφάλαιο, πολιτισμικό κεφάλαιο κ.λπ.), γεγονός που ευνόησε, ειδικά το πρώτο, με τη σειρά του θεραπευτικές και κλινικές προσεγγίσεις του «κοινωνικού».

Η μετατόπιση από το μάκρο-, μέσο-, στο μικρο-επίπεδο και στη διαφορά (πολιτισμική, εθνοτική, έμφυλη κ.λπ.) συμβαίνει ενώ αναδιαρθρώνεται η σφαίρα παραγωγής και αλλάζει η κοινωνική δομή (μείωση της βιομηχανικής εργατικής τάξης, διεύρυνση των μεσαίων αστικών στρωμάτων κ.λπ.), αλλαγές που δίνουν την εντύπωση πως οι κοινωνικές τάξεις υποχώρησαν ως κοινωνικο-πολιτισμικές οντότητες. Εντούτοις, οι εξελίξεις αυτές συνδέονται με τη γενίκευση της μισθωτής συνθήκης, τη διεύρυνση της μετα-εργοστασιακής εργατικής τάξης, τη προλεταριοποίηση μεσαίων στρωμάτων της μισθωτής εργασίας (άτυπες μορφές μισθωτής εργασίας, υπεργολαβίες, απασχολούμενοι με μπλοκάκι, μερική απασχόληση κ.λπ.) και με κάθετες δομές κοινωνικής ανισότητας, γεγονός που καθιστά εύλογο το ερώτημα γιατί η κοινωνική ανάλυση παραιτείται από δοκιμασμένα εργαλεία ανάλυσης με στέρεη θεωρητική συγκρότηση, όπως κοινωνικές τάξεις, κοινωνικές ανισότητες κ.ά. επιλέγοντας εργαλεία ανάλυσης με έντονο ιδεολογικό πρόσημο, όπως ο «κοινωνικός αποκλεισμός» κ.ά.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- Η επιστημολογική και μεθοδολογική διασαφήνιση της έννοιας «κοινωνικός αποκλεισμός» και «κοινωνική ένταξη».

- Η ανάδειξη της αναλυτικής ικανότητας των εννοιών «κοινωνικός αποκλεισμός» και «κοινωνική ένταξη».
- Η κατανόηση της μεθοδολογικής διαφοροποίησης μεταξύ «κοινωνικής ένταξης» και «συστημικής ένταξης» (D. Lockwood & N. Μουζέλης)
- Η κατανόηση της «κοινωνική ένταξη» με όρους «κοινωνικής πειθάρχησης» («συστημικής ένταξης») και «βιοπολιτικής».
- Η σημασία της έννοιας «κοινωνικές τάξεις» και «κοινωνικές ανισότητες» για την κατανόηση της λειτουργίας των σύγχρονων κοινωνιών.
- Η μεθοδολογική διαφοροποίηση ανάμεσα σε κάθετες και οριζόντιες μορφές «κοινωνικού αποκλεισμού» (οικονομικές/εξωοικονομικές).
- Η ανάδειξη της αναλυτικής ικανότητας της έννοιας «κοινωνικές ανισότητες» σε συνάρτηση με τις συνθήκες ζωής και τις συνθήκες εργασίας.
- Η κατανόηση των διεργασιών που οδηγούν στον αποδιάρθρωση του κοινωνικού δεσμού ως εγγενών στη δόμηση των σύγχρονων κοινωνιών (κοινωνική διαφοροποίηση/κοινωνική ολοκλήρωση).
- Η εξοικείωση με τη βιβλιογραφία των επιμέρους θεματικών πεδίων και η εξοικείωση με μια κριτική και συνθετική επεξεργασία της σχετικής βιβλιογραφίας.

Τίτλος: Κριτική Ψυχική Υγεία και Τέχνη

Κωδικός Μαθήματος: 600-1

Εξάμηνο Σπουδών: 2^ο

Τύπος Μαθήματος: Ειδικού Υποβάθρου και Ανάπτυξης δεξιοτήτων

Εβδομαδιαίες ώρες Διδασκαλίας: 3

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα

Περιεχόμενο Μαθήματος: Το συγκεκριμένο μάθημα εξετάζει τις κριτικές προσεγγίσεις στο πεδίο της ψυχικής υγείας και τα σημεία επαφής με την καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία. Οι ενότητες που καλύπτονται αφορούν στην ιστορία των κινήματων της αντι-ψυχιατρικής και της κατάργησης των ασύλων, τις επίσημες ψυχιατρικές διαγνωστικές πρακτικές και τις σύγχρονες προσεγγίσεις αναίρεσης τους, το κίνημα της ανάκαμψης και τα μέσα αποιατρικοποίησης της κοινωνικής οδύνης,

νέα μοντέλα θεραπείας με επίκεντρο το κοινωνικό περιβάλλον, την νέα εξιστόρηση και το βίωμα της κοινότητας, τον κοινωνικό στιγματισμό, τον αποκλεισμό και την ένταξη, τα σύγχρονα μοντέλα φροντίδας με έμφαση την συνηγορία και την ενδυνάμωση, την σχέση της δημιουργικότητας με τον ψυχικό κόσμο. Πώς εκφράζονται δημιουργικά οι άνθρωποι με διάγνωση ψυχικών διαταραχών; Είναι πιο ισχυρή η επαφή με το ασυνείδητο και την ελευθερία του νου από τις συμβάσεις; Μπορεί να μην έχουν ταυτοποιηθεί οι βιολογικοί μηχανισμοί της δημιουργικότητας, αλλά ο τρόπος με τον οποίο βρίσκει έκφραση στα άτομα με ψυχιατρικές εμπειρίες είναι θεαματικός στο διάβα της ιστορίας (εικαστική τέχνη των ανθρώπων με διάγνωση ψύχωσης). Τα καλλιτεχνικά ρεύματα που ελευθερώνονται από την λογική σκέψη (σουρεαλισμός, ντανταϊσμός), και η επιθυμία για καλλιτεχνική δημιουργία ως προσπάθεια νοηματοδότησης των αλλόκοτων εμπειριών αποτελούν, επίσης, θεματικές ενότητες του μαθήματος.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Το συγκεκριμένο μάθημα στοχεύει να εφοδιάσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τις ακόλουθες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που αρμόζουν για αυτό το επίπεδο σπουδών και αναμένονται να κατακτηθούν με την ολοκλήρωση της εξέτασης του μαθήματος:

- Εφαρμογή της τέχνης και αισθητικών παρεμβάσεων στον σχεδιασμό και την υλοποίηση ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων
- Ανάπτυξη δράσεων αποστιγματισμού της ψυχικής ασθένειας • Εκπαίδευση στην ανάπτυξη μοντέλων φροντίδας εναλλακτικά της ψυχιατρικής εισαγωγής
- Ανάπτυξη προσεγγίσεων εναλλακτικών της ψυχιατρικής διάγνωσης

Τίτλος: Τέχνη και Δημιουργικές Κοινότητες

Κωδικός Μαθήματος: 700

Εξάμηνο Σπουδών: 2^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό/ Μεταπτυχιακό Μάθημα Ειδίκευσης

Εβδομαδιαίες ώρες Διδασκαλίας: 3

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα

Περιεχόμενο Μαθήματος: Η οργάνωση του συγκεκριμένου μαθήματος καλύπτει την εκπαίδευση στις νέες διαστάσεις της Κοινωνιολογίας του Πολιτισμού που αναφέρονται στις δημιουργικές κοινότητες και στα δίκτυα των δρώντων καλλιτεχνών και πολιτών. Μια κοινότητα χαρακτηρίζεται «δημιουργική» όταν μέσα από συλλογικές διαδικασίες, εντάσσει στη διαδικασία οργάνωσης της, καλλιτεχνικές πρακτικές. Η τέχνη εντάχθηκε μέσα από δημιουργικές κοινότητες στην αντιμετώπιση και την επίλυση κοινωνικών προβλημάτων στους σύγχρονους αστικούς χώρους. Επίσης, με τη ραγδαία εξάπλωση της χρήσης του διαδικτύου πολλές φορές το πεδίο συγκρότησης και δημιουργικής δράσης διαπολιτισμικών κοινοτήτων μπορεί να αφορά και τον κοινωνικό χώρο μέσα από πρακτικές που συγκροτούνται και εξελίσσονται μέσα από τη δημιουργία και χρήση διάφορων μορφών κοινωνικών δικτύων και εφαρμογών. Παράλληλα, πολλές καλλιτεχνικές δράσεις συμμετέχουν στην εμπύχωση και την αυτοοργάνωση κοινωνικών ομάδων που αντιμετωπίζουν τον κοινωνικό αποκλεισμό και την διαρκή κοινωνική επισφάλεια. Η κοινωνική συνείδηση των ενεργών πολιτών δημιουργεί διαδρομές μέσω της τέχνης και των δημιουργικών δράσεων συνέργειες ανάμεσα σε διαφορετικές κοινωνικές ομάδες και ενδιαφερόμενα μέρη.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- Να καταγράψει τις καλές πρακτικές που συναντάμε στο σύγχρονο κοινωνικό περιβάλλον.
- Να λειτουργήσει ως ένα εργαλείο εμπύχωσης των φοιτητών/ριών στον μετασχηματισμό της εμπειρικής έρευνας σε καλλιτεχνικά δρώμενα.
- Να εκπαιδεύσει τους φοιτητές/ριες σε μεθόδους αναγνώρισης, ανάδειξης και εφαρμογής της δημιουργικότητας στις κοινωνικές ομάδες και κοινότητες.
- Να εκπαιδεύσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στις δυνατότητες και τις ιδιαιτερότητες εφαρμογής της συλλογικής εργασίας,
- Να τεκμηριώσει και να παρουσιάσει τη σχετική βιβλιογραφία.

Τίτλος: Δράση της Κοινωνιολογίας και της Τέχνης για την Κοινωνική Αλλαγή:

Συλλογικότητες, Ενδυνάμωση, Συνηγορία, Συμβουλευτική

Κωδικός Μαθήματος: 800

Εξάμηνο Σπουδών: 2^ο

Τύπος Μαθήματος: Ειδικού υποβάθρου και ανάπτυξης δεξιοτήτων

Εβδομαδιαίες ώρες Διδασκαλίας: 3

Πιστωτικές Μονάδες: 7,5

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα

Περιεχόμενο Μαθήματος: Το μάθημα στοχεύει στην παρουσίαση της έρευνας δράσης και της εφαρμοσμένης Κοινωνιολογίας σε πεδία που η κοινωνία και οι ομάδες φαίνεται να αναδεικνύουν την δικιά τους απάντηση στα προβλήματα που συναντούν. Σε αυτό το πεδίο, το μάθημα προτείνει στον κοινωνικό επιστήμονα και την κοινωνική επιστημόνισσα να συμπεριφερθεί ως καλλιτέχνης/ίδα, δηλαδή, να είναι δημιουργικός και να ακούσει τη φωνή και τις πράξεις των δρώντων και ανάλογα προτείνει στον καλλιτέχνη να συμπεριφερθεί ως κοινωνικός επιστήμονας, δηλαδή, να γνωρίζει το περιεχόμενο και τη δομή των προβλημάτων που συναντάει και θέλει να αναδείξει. Η παρεμβατική και συμμετοχική παράδοση των κοινωνικών επιστημόνων που ξεκίνησε ήδη από τον κλασικό κοινωνιολόγο Ντυρκέμ και συνεχίστηκε αργότερα με τη γνωστή σχολή του Σικάγο στην οποία η κοινωνική έρευνα, η κοινωνική συμμετοχή και η παραγωγή νέας κοινωνικής θεωρίας αποτελούσαν ένα συνεργικό πεδίο δράσης.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Το συγκεκριμένο μάθημα στοχεύει να εφοδιάσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τις ακόλουθες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που αρμόζουν για αυτό το επίπεδο σπουδών και αναμένονται να κατακτηθούν με την ολοκλήρωση της εξέτασης του μαθήματος:

- Κατανόηση σύνθετων κοινωνικών θεμάτων και προβλημάτων.
- Ανάλυση κοινωνικών σχέσεων και δομών σε μικρό μέσο και μακρό επίπεδο • Διαπροσωπική επικοινωνία και συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη στο τοπικό, και οργανωσιακό πλαίσιο
- Εμπύχωση και ενδυνάμωση ατόμων και κοινωνικών ομάδων

- Σχεδιασμός σχεδίων δράσης και παρεμβατικής έρευνας σε μικρο και μακρο επίπεδο.
- Εφαρμογή της τέχνης και αισθητικών παρεμβάσεων στον κοινωνικό χώρο • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.

Τίτλος: Έρευνα Πεδίου και Πρακτικά Προγράμματα με Ιδιαίτερη Έμφαση στα Αστικά Σημεία Σύγκρουσης

Κωδικός Μαθήματος: 900

Εξάμηνο Σπουδών: 3^ο

Τύπος Μαθήματος: Ειδικού υποβάθρου και ανάπτυξης δεξιοτήτων

Πιστωτικές Μονάδες: 10

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: Ολοκλήρωση των μαθημάτων του Α και Β εξαμήνου

Περιεχόμενο Μαθήματος: Το μάθημα Έρευνα πεδίου και πρακτικά προγράμματα με ιδιαίτερη έμφαση στα αστικά σημεία σύγκρουσης προσφέρει την δυνατότητα στους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τις μεταπτυχιακές φοιτήτριες να αποκτήσουν μια από πρώτο χέρι εμπειρία σε δράσεις της κοινότητας είτε οργανώνοντας οι ίδιες /οι είτε συμμετέχοντας μέσω της εθελοντικής προφοράς σε φορέα του τρίτου τομέα, ή σε οργανισμούς πολιτισμού ή σε διεθνή περιβάλλοντα μέσω των προσκλήσεων ERASMUS.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Τα μαθησιακά αποτελέσματα περιλαμβάνουν την εθελοντική εμπλοκή σε δράσεις κοινοτικές, σε οργανισμούς ή σε φορείς του τρίτου τομέα ή σε ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα ή την συμμετοχή σε παρεμβάσεις σε σημεία αστικής σύγκρουσης ή σε περιοχές που συγκεντρώνουν βαθμούς έκθεσης σε απειλές ή αστικής παραμέλησης. Η άσκηση στο πεδίο μπορεί να πραγματοποιηθεί σε διεθνές περιβάλλον μέσω της αξιοποίησης των προσκλήσεων ERASMUS.

Τίτλος: Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Κωδικός Μαθήματος: 1000

Εξάμηνο Σπουδών: 3^ο

Τύπος Μαθήματος: Υποχρεωτικό

Πιστωτικές Μονάδες: 20

Προαπαιτούμενα Μαθήματα: Την ολοκλήρωση των μαθημάτων Α και Β εξαμήνου

Περιεχόμενο Μαθήματος:

Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας μπορεί να έχει ερευνητικό ή/και εφαρμοσμένο χαρακτήρα με ειδικά αποτελέσματα προς την κοινωνία. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί είτε μέσω του εικαστικού λόγου είτε μέσω της ανάπτυξης μιας καινοτόμου πρακτικής ή μεθόδου.

Βήμα 1: Παρουσιάζουμε την θεματική που έχουμε επιλέξει να εργαστούμε μέσα από την επισκόπηση των βασικών εννοιών που την συγκροτούν, αλλά και των θεωρητικών προσεγγίσεων. Αναπτύσσουμε ένα επιχειρήμα το οποίο να εδραιώνει την επιλογή της συγκεκριμένης θεματικής με το αντικείμενο και το σκεπτικό του Δ.Μ.Π.Σ. «Εφαρμοσμένη-Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη». Το Βήμα αυτό αντιστοιχεί στη θεωρητική τεκμηρίωση της θεματικής της διπλωματικής διεξάγοντας την σχετική με αυτήν βιβλιογραφική επισκόπηση, αλλά και την θεωρητική συζήτηση βασικών εννοιών που οργανώνουν την συγκεκριμένη θεματική. Αυτό το βήμα εκτείνεται στα πρώτα δύο κεφάλαια της διπλωματικής.

Βήμα 2: Παρουσιάζουμε την μεθοδολογία της μελέτης και της προσέγγισης. Ποιο είναι το ερώτημα που με απασχολεί να διερευνήσω; Ποια μέθοδο έχω επιλέξει για τη διερεύνηση τους; Ποια είναι τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα και ποιες οι αδυναμίες της μεθόδου αυτής; Ποιες είναι οι μονάδες της μελέτης μου; Μια κοινότητα; μια ομάδα ανθρώπων; Ένας οργανισμός; Πώς τις έχω επιλέξει, και πώς τις προσεγγίζω; Θα συγκεντρώσω εμπειρικό υλικό ή θα αναπτύξω ένα καινοτόμο εργαλείο για την εμπέδωση μιας νέας πρακτικής; Έχω βεβαιώσει ότι η δραστηριότητα μου αυτή δεν παραβιάζει την ερευνητική δεοντολογία; Έχω λάβει έγκριση από την αρμόδια Επιτροπή Δεοντολογίας; Αυτό αποτελεί το δεύτερο κεφάλαιο της

διπλωματικής και μπορεί να συνοδεύεται από ένα Παράρτημα που να περιλαμβάνει τις εγκρίσεις από τις Επιτροπές Δεοντολογίας ή άλλα έγγραφα τεκμηρίωσης.

Βήμα 3: Παρουσιάζουμε το υλικό που έχουμε συγκεντρώσει ή τον εργαλείο ή οδηγό που έχουμε αναπτύξει. Αναπτύσσουμε το σκεπτικό μας γιατί θεωρούμε ότι είναι καινοτόμο. Το ίδιο ισχύει και αν πρόκειται για Εικαστικό Λόγο.

Βήμα 4: Παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα της παρέμβασης, ή της ανάλυσης του εμπειρικού υλικού που έχουμε συλλέξει.

Βήμα 5: Συζητούμε τα αποτελέσματα που πιθανά να προκάλεσε η ερευνητική ή εικαστική δραστηριότητα μας σε σχέση με τα αρχικά ερωτήματα της διπλωματικής μας. Σ' αυτό το βήμα, ο ερευνητής μπορεί να αναθεωρήσει τα αρχικά του ερωτήματα και να επαναδιατυπώσει νέα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Ανάπτυξη συγγραφικής ικανότητας, σχεδιασμός και υλοποίηση ενός ερευνητικού πρωτοκόλλου, βιβλιογραφική τεκμηρίωση, σχεδιασμός και υλοποίηση μιας καλλιτεχνικής δράσης για την ανάδειξη ή τον σχολιασμό ενός κοινωνικού ζητήματος, τήρηση της δεοντολογίας και ικανότητα ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων.

Διδάσκοντες/ουσες

Καθηγητές/ριες

Ζήση Αναστασία (Διευθύντρια Δ.Π.Μ.Σ.)

- Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινότητα & Ψυχική Υγεία
- Τηλ.: 2251036516, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: a.zissi@aegean.gr

Σύντομο Βιογραφικό

Η **Αναστασία Ζήση** είναι Καθηγήτρια στο Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου με γνωστικό αντικείμενο Κοινότητα & Ψυχική Υγεία. Εκπόνησε τη διδακτορική της διατριβή ως υπότροφος του Κοινοφελούς Ιδρύματος Αλέξανδρος Ονάσης στην Σχολή Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Birmingham, Ηνωμένο Βασίλειο. Έχει σημαντική εμπειρία στον ερευνητικό σχεδιασμό και τη μεθοδολογία κοινωνικών ερευνών, τη διεξαγωγή ομάδων εστίασης, την ανάλυση ποιοτικών και ποσοτικών

Οδηγός Σπουδών Δ.Π.Μ.Σ. «Εφαρμοσμένη – Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη», 2023-2024

δεδομένων. Είχε την επιστημονική ευθύνη μιας σειράς ερευνητικών προγραμμάτων σε αντικείμενα που αφορούν στην κοινότητα και την ψυχική υγεία, τον σχεδιασμό και την οργάνωση ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων, τη διάγνωση αναγκών και την αποτίμηση ποιότητας ζωής γενικού πληθυσμού αλλά και ομάδων που ζουν σε ιδιαίζουσες συνθήκες ζωής. Έχει δημοσιεύσει σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, όπως στο *Psychological Medicine, Social Psychiatry & Psychiatric Epidemiology, Journal of Community Psychology, Journal of Community & Applied Social Psychology* και οι εργασίες τους έχουν λάβει διεθνή αναγνώριση. Από το 2004 υπήρξε ιδρυτικό μέλος της συντονιστικής επιτροπής του Μ.Π.Σ. του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου σε θέματα κοινωνικής συνοχής και τοπικής ανάπτυξης. Έχει διατελέσει εκπρόσωπος στην Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Το 2004 ως επιστημονική υπεύθυνη του ερευνητικού προγράμματος «ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II» μελέτησε 100 μικρές αγροτικές κοινότητες της νησιωτικής ενότητας του βορείου Αιγαίου ως προς τις σύγχρονες μορφές κοινωνικότητας και τις ανάγκες ψυχικής υγείας στην νησιωτική ύπαιθρο. Το 2011 συμμετείχε ως βασική ερευνήτρια στην εμπειρική μελέτη της ξενοφοβίας στην ελληνική κοινωνία και συνυπεύθυνη για τη διεξαγωγή μιας σειράς ομάδων εστίασης. Από το 2012 έως το 2015 ήταν επιστημονική υπεύθυνη και κύρια ερευνήτρια του ερευνητικού προγράμματος «ΑΡΙΣΤΕΙΑ» με τίτλο: «Κοινωνικο-οικονομικές ανισότητες και ψυχική καταπόνηση: Κοινωνικές συνθήκες, δρώντες και ιδεολογίες επαγγελματιών στην σύγχρονη Ελλάδα». Επιστημονική Υπεύθυνη από το 2013 έως 2017 της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών/τριών του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Παν/μιου Αιγαίου και υπεύθυνη του Εργαστηριακού Θερινού Σχολείου: Ποιοτικές Μέθοδοι στην Κοινωνική Έρευνα και την Ψυχική Υγεία (Μέτσοβο, 2016). Από το 2016 είναι Διευθύντρια του Εργαστηρίου Κοινωνικής, Πολιτισμικής και Ψηφιακής Τεκμηρίωσης, Παν/μιου Αιγαίου, και από το 2021 Διευθύντρια του Δ.Π.Μ.Σ. Εφαρμοσμένη-Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη.

Ζιώγας Γιάννης

- Γνωστικό Αντικείμενο: Ζωγραφική
- Τηλ.: 6945914335, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: yziogas@uowm.gr

Σύντομο Βιογραφικό

Ο **Γιάννης Ζιώγας** γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη (1962). Η εικαστική του πρακτική είναι η ζωγραφική. Ταυτόχρονα διερευνά και άλλες εικαστικές περιοχές όπως τις εγκαταστάσεις και τις περιπατητικές διαδικασίες και τον τρόπο που αυτές ανατροφοδοτούν την ζωγραφική του πρακτική. Είναι Καθηγητής στο Τμήμα Εικαστικών Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Διετέλεσε Κοσμήτορας της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (2016 έως 2021). Σπούδασε Μαθηματικά (Πτυχίο, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 1988). Κατέχει το Master of Fine Arts από τη School of Visual Arts (1991, Νέα Υόρκη), είναι διδάκτορας του Πανεπιστημίου Αιγαίου (2013). Έχει πραγματοποιήσει είκοσι εννιά ατομικές εκθέσεις και έχει συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ενώ έχει υλοποιήσει σημαντικό αριθμό εικαστικών δράσεων. Πραγματοποίησε residencies στη Νέα Υόρκη κι έχει διδάξει ως επισκέπτης καλλιτέχνης σε πολλά Πανεπιστήμια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Για το έργο του έχουν γραφεί κριτικές στον ελληνικό και διεθνή τύπο (όπως: New York Times, Artnews, Sculpture, Giornale dell' Arte). Έχει γράψει κείμενα για τη θεωρία της τέχνης καθώς και τα βιβλία: Ο βυζαντινός Μάλεβιτς (2000), Ο Ταρκόφσκι στη Χαλκίδα, (2007), Όψεις Λογοκρισίας (2008, συλλογικός τόμος), Το Ημερολόγιο ενός ΠΔ/407 (2012). Από το 2007 διοργανώνει την καλλιτεχνική διαδικασία Εικαστική Πορεία προς τις Πρέσπες. Έχει διοργανώσει διεθνή συνέδρια και έχει επιμεληθεί εκδόσεις και Πρακτικά Συνεδρίων για τη σύγχρονη Αισθητική και τις Πρακτικές της με έμφαση τη διαδικασία της Περιπατητικής Τέχνης (με πιο πρόσφατα τις Συναντήσεις/Συνέδρια Walking as a Question, Πρέσπες 2021, Walking Practices/Walking Art/Walking Bodies, Πρέσπες 2019 και την έκδοση του διαδικτυακού περιοδικού Walking Art/Walking Aesthetics, περ. Interartive, 2018).

Αλεξίου Θανάσης

- Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνική Αναπαραγωγή
- Τηλ.: 22510-36515, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: A.Alexiou@aegean.gr

Σύντομο Βιογραφικό

Ο **Θανάσης Αλεξίου** είναι καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο γνωστικό αντικείμενο Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνική Αναπαραγωγή. Είναι διδάκτορας του Πανεπιστημίου Münster (Γερμανία) και Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Η διδακτορική του διατριβή για τη συγκρότηση (Making) του Ελληνικού εργατικού κινήματος εκδόθηκε με το Imprimatur του Πανεπιστημίου Münster (Peter Lang Verlag 1994).

Από τις Εκδόσεις Παπαζήση κυκλοφορούν τα βιβλία του: 1) *Περιθωριοποίηση και Ενσωμάτωση. Η κοινωνική πολιτική ως μηχανισμός ελέγχου και κοινωνικής πειθαρχησης* (2007, 2η έκδοση), 2) *Εργασία, εκπαίδευση και κοινωνικές τάξεις* (2006, 2η έκδοση), 3) *Κοινωνική πολιτική, αποκλεισμένες ομάδες και ταξική δομή* (2008), 4) *Κοινωνικές τάξεις, κοινωνικές ανισότητες και συνθήκες ζωής* (2016, 2η έκδοση), 5) *Από τη Βιοπολιτική στην Πολιτική Οικονομία της Κοινωνικής Αναπαραγωγής* (2023). Είναι επιστημονικός υπεύθυνος της έρευνας για τη ταξική δομή της Κυπριακής κοινωνίας (Η Ταξική Δομή της Κυπριακής Κοινωνίας, Λευκωσία 2021: Ινστιτούτο Ερευνών Προμηθέας). Άρθρα και μελέτες του Θανάση Αλεξίου έχουν δημοσιευτεί σε επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους.

Μπούζας Βασίλειος

- Γνωστικό Αντικείμενο: Εικαστικές Τέχνες με έμφαση τις Πολυμεσικές Εφαρμογές

- Τηλ.: 24610 - 56490, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: vasbouzas@gmail.com

Σύντομο Βιογραφικό

Ο **Βασίλειος Μπούζας** είναι καθηγητής στη Σχολή Καλών Τεχνών στο Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών (ΤΕΕΤ) του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (ΠΔΜ). Διπλωματούχος του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, σπούδασε στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών και απέκτησε μεταπτυχιακό δίπλωμα στις Καλές Τέχνες στο Pratt Institute με την υποστήριξη του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών και του Ιδρύματος Fulbright, όπου και εργάστηκε επαγγελματικά στο σχεδιασμό και την υλοποίηση πρότυπου

Οδηγός Σπουδών Δ.Π.Μ.Σ. «Εφαρμοσμένη – Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη», 2023-2024

ψηφιακού υλικού, καθώς και στην εκπαίδευση. Συμμετείχε σε εκθέσεις και διαγωνισμούς στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και παρουσίασε το εικαστικό του έργο που αφορά οπτικοακουστικές εγκαταστάσεις και διαμεσιακές εικαστικές πρακτικές. Εργάστηκε στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών στο γνωστικό αντικείμενο των «Εικαστικών Τεχνών» και διδάσκει στα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών “Εφαρμοσμένη-Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη” του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του ΤΕΕΤ ΠΔΜ και “Εκπαίδευση στις Φυσικές Επιστήμες, το Περιβάλλον και την Τεχνολογία” του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΠΔΜ.

Αναπληρωτές Καθηγητές

Κώστας Ντάφλος

- Γνωστικό Αντικείμενο: Πλαστικές Εγκαταστάσεις με Επιτελεστικές Πρακτικές
- Τηλ.: 21077 - 23705 , Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: kdaflos@arch.ntua.gr

Σύντομο Βιογραφικό

Ο **Κώστας Ντάφλος**, αναπληρωτής καθηγητής ΕΜΠ, είναι δρ. αρχιτέκτων μηχανικών (ΕΜΠ, 1997, 2014), γλύπτης (ΑΣΚΤ, 2004). Ολοκλήρωσε τις Μεταπτυχιακές του σπουδές στο αντικείμενο ‘Ψηφιακές μορφές τέχνης’ (ΑΣΚΤ – Τμήμα μηχανικών Η/Υ & πληροφορικής Παν. Πατρών, 2003). Η δραστηριότητά του σε περιοχές θεωρίας και πράξης, τέχνης και αρχιτεκτονικής, συνδέεται με ερευνητικές εργασίες, εκπαιδευτικές δράσεις, παρεμβατικά εργαστήρια στη δημόσια σφαίρα και διδασκαλία, Τμήμα αρχιτ. μηχανικών Παν. Πατρών (2003-2009), Σχολή αρχ. μηχανικών ΕΜΠ (2010- μέχρι σήμερα). Υλοποιεί από το 2003 διαλογικές δημόσιες επιτελέσεις Cipo_, με ρομπότ νομαδικές διατάξεις και εικαστικές διαδραστικές εγκαταστάσεις που συμμετέχουν στον δημόσιο χώρο και σε ανεξάρτητα φεστιβάλ τέχνης-τεχνολογίας, όπως 3rd & 2nd Diffrazioni Festival (Φλωρεντία, 2019, 2016), 4th LAST Festival: Life /Art /Science /Technology, San Jose State University (2017), σε διεθνή συνέδρια, όπως Performing, Engaging, Knowing, Lucerne University of Applied Sciences and Arts (2020). Πρόσφατες συγγραφές, «Επιτελεστικές Πρακτικές Τέχνης» Κάλλιπος – Πανεπ. εκδόσεις ΕΜΠ (2017), & «Τακτικές Τεχνοπολιτικών Μέσων» Κάλλιπος – Πανεπ. εκδόσεις ΕΜΠ (2017), & Cipo_vehicles: mail art – pattern book, blurb (2021), & «Cipo_ vehicles: street Οδηγός Σπουδών Δ.Π.Μ.Σ. «Εφαρμοσμένη – Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη», 2023-2024

puppetry theater», blurb (2020), «Χωροθετήσεις της γραφής, ετεροτοπίες της ανάγνωσης: η αρχιτεκτονική της εικαστικής πράξης», Κάλλιπος (2023). Παρουσιάζει κτίσματα και μελέτες από το 2000 ως ιδρυτικό μέλος του [rap.da] architects, τα οποία συμμετέχουν σε διεθνείς εκθέσεις αρχιτεκτονικής. Είναι μέλος επιστημονικών επιτροπών στις τέχνες και την αρχιτεκτονική.

Αγγελική Αυγητίδου

- Γνωστικό Αντικείμενο: Θεωρίες και Εφαρμογές των Εικαστικών Τεχνών -
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: aaugitidou@uowm.gr

Σύντομο Βιογραφικό

Η **Αγγελική Αυγητίδου** σπούδασε Αρχιτεκτονική στο Α.Π.Θ. και Καλές Τέχνες στο Central Saint Martins College of Art and Design, University of the Arts (MA, PhD). Έχει εκθέσει το έργο της διεθνώς σε χώρους που συμπεριλαμβάνουν το ICA (Λονδίνο) και το Γαλλικό Μουσείο Φωτογραφίας και έχει πάρει μέρος στη Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης, στο Φεστιβάλ Performance της και στη Διεθνή Μπιενάλε Performance Deformes (Χιλή). Ήταν μέλος της εθνικής εκπροσώπησης της Ελλάδος στην Prague Quadrennial of Performance Design and Space (2015) και στη 15η Διεθνή Έκθεση Αρχιτεκτονικής της Μπιενάλε της Βενετίας (2016). Είναι συγγραφέας των «Performance Art: Education and Practice» (Routledge, 2023), «Performance art: the basics» (University Studio Press, 2020), επιμελήτρια του «Δημόσια Τέχνη, Δημόσια Σφαίρα» (University Studio Press, 2021) και συν-επιμελήτρια του βιβλίου «Performance now v.1: Επιτελεστικές πρακτικές στην τέχνη και δράσεις in situ» (ΙΩΝ, 2013). Τα καλλιτεχνικά και ερευνητικά της ενδιαφέροντα συμπεριλαμβάνουν το καθημερινό, τις αυτοβιογραφικές πρακτικές, την performance και την πολιτική καθώς και την performance, την τεκμηρίωση της και το αρχείο. Διδάσκει πράξη και θεωρία της τέχνης σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο στην Ελλάδα και το εξωτερικό

και διευθύνει το εργαστήριο Performance Art (επιτελεστικές καλλιτεχνικές πρακτικές) στο Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών (ΠΔΜ).

Επίκουροι Καθηγητές

Κουρούτζας Χρήστος

- Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία της Διακινδύνευσης και της Αβεβαιότητας

Τηλ.: 22510 - 36535, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: chr.kouroutzas@soc.aegean.gr

Σύντομο Βιογραφικό

Ο **Χρήστος Κουρούτζας** είναι Επίκουρος Καθηγητής Κοινωνιολογίας της Διακινδύνευσης και της Αβεβαιότητας στο Τμήμα Κοινωνιολογίας της Σχολής Κοινωνικών του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Στο διδακτικό του έργο περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η διδασκαλία των μαθημάτων «Κοινωνιολογία της Διακινδύνευσης και της Αβεβαιότητας», «Κοινωνιολογία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας», «Πολιτισμοί, Τεχνολογία και Κοινωνική Αλλαγή» και «Ειδικά Θέματα: Επιστήμη, Τεχνολογία και Κοινωνία» σε προπτυχιακό επίπεδο, και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, ενδεικτικά, το μάθημα «Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις στο Έγκλημα και την Αντιμετώπισή του» (συνδιδασκαλία) του Δ.Π.Μ.Σ.: «Έρευνα για την Τοπική Κοινωνική Ανάπτυξη και Συνοχή». Επίσης, από το 2018 και μέχρι σήμερα είναι Μέλος του Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού του Ελληνικού Πανεπιστημίου στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «*Εγκληματολογικές και Ποινικές Προσεγγίσεις της Διαφθοράς, του Οικονομικού και του Οργανωμένου Εγκλήματος*». Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζουν στις διακινδυνεύσεις των κοινωνιών της ύστερης νεωτερικότητας, όπως αυτές παράγονται σε πεδία, μεταξύ άλλων, της γενετικής, του περιβάλλοντος, της εργασίας, της τεχνητής νοημοσύνης και στις αλγοριθμικές Οδηγός Σπουδών Δ.Π.Μ.Σ. «Εφαρμοσμένη – Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη», 2023-2024

κουλτούρες με τις οποίες συνδυάζεται, και των μεγάλων δεδομένων. Ο Δρ. Κουρούτζας έχει πραγματοποιήσει προσκεκλημένες διαλέξεις σε πανεπιστήμια και σε επιστημονικές εκδηλώσεις, καθώς επίσης και πλήθος εισηγήσεων σε επιστημονικά συνέδρια, συναφείς με τα ανωτέρω πεδία. Μεταξύ της μεταδιδακτορικής του ερευνητικής εμπειρίας, περιλαμβάνεται η συμμετοχή του στα ερευνητικά προγράμματα: «*Οικογενειακή Επανένωση Μετά Θάνατον - Οι Νεκροί Περάτες Συνόρων ως «Βιολογικοί Θανατο-πολίτες»*», το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Κέντρο Έρευνας για τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες κατά τη διάρκεια του έτους 2020, και «*Διαφθορά και κρατικο-εταιρικό έγκλημα: Το παράδειγμα του τομέα Υγείας*», Ελληνικό ίδρυμα Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΛ.Ι.Δ.Ε.Κ.), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Είναι Μέλος των Ερευνητικών Εργαστηρίων «*Συλλογικών Δράσεων και Κοινωνικών Κινήματων*» και «*Κριτικής Εγκληματολογίας, Μελέτης και Έρευνας*», Τμήμα Κοινωνιολογίας, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Είναι μέλος επιστημονικών ενώσεων και επιτροπών, μεταξύ άλλων, National Representative του European Group for the Study of Deviance and Social Control, Μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης του Εγκλήματος και του Κοινωνικού Ελέγχου (Ε.Ε.Μ.Ε.Κ.Ε.) και Μέλος της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας. Είναι μέλος των Συντακτικών Επιτροπών των Επιστημονικών Περιοδικών *Justice, Power and Resistance Journal* (Policy Press σε συνεργασία με το European Group for the Study of Deviance and Social Control) και *Αντιγόνη: το ερώτημα*. (Περιοδικό για την Κριτική Εγκληματολογία, το Ποινικό Πρόβλημα και τον Κοινωνικό Έλεγχο της Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης του Εγκλήματος και του Κοινωνικού Ελέγχου σε συνεργασία με τις εκδόσεις Τόπος). Είναι κριτής σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, όπως το *Sociology Study Journal*. Έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα, όπως το KA204 - Erasmus+ Adult Education Strategic Partnerships Wiselife: Raising Awareness About Ageism (2020-1-TR01-KA204-093161), καθώς επίσης και σε επιστημονικές/οργανωτικές επιτροπές συνεδρίων και επιστημονικών εκδηλώσεων. Έχει συγγράψει άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, άρθρα/κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους και μονογραφίες: «*Εγκληματολογία της Γενετικής*», Αθήνα, Πεδίο, 2018.

Βασιλείου Κωνσταντίνος

- Γνωστικό Αντικείμενο: Φιλοσοφία-Αισθητική & Μεταπολεμικά Κινήματα
- Τηλ.: 23850 - 55540, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: kvasileiou@aegean.gr

Σύντομο Βιογραφικό

Ο **Κωνσταντίνος Βασιλείου** είναι Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Είναι διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Παρίσι 1 Πάνθεον-Σορβόνη και έχει διδάξει σε διάφορα ελληνικά πανεπιστήμια (ΑΣΚΤ, Α.Π.Θ., Θεσσαλία, Κρήτης, Πάτρας). Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται, κυρίως, στη φιλοσοφία του σύγχρονου πολιτισμού και της τέχνης, όπως και στη θεωρία των μέσων. Έχει δημοσιεύσει μελέτες σε αρκετές χώρες της Ευρώπης και στις ΗΠΑ. Το τελευταίο του βιβλίο έχει τον τίτλο *Ανθρωπολογία της παρακμής* (Πλέθρον, 2022).

Πουλημάς Μιχάλης

- Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνιολογία της Κοινωνικής Διαφοροποίησης
- Γραφείο: Κτίριο "Ωκεανογραφίας" στο ισόγειο, Γραφείο: 2.20, Λόφος

Πανεπιστημίου, 81 132 Μυτιλήνη

- Τηλ.: (+30) 22510 36546, Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: mproul@soc.aegean.gr
- Ώρες Συνεργασίας: κάθε Τρίτη 12:00- 15:00 και κατόπιν συνεννόησης στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Σύντομο Βιογραφικό

Ο **Μιχάλης Πουλημάς** σπούδασε Κοινωνιολογία στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου και συνέχισε τις μεταπτυχιακές του σπουδές (D.E.A.) στο τμήμα Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου της Ναντέρ (Paris X – Nanterre). Η διδακτορική του διατριβή με θέμα «Νεομαρξιστικές προσεγγίσεις της ταξικής δομής: η νέα μεσαία τάξη και το κοινωνικό υποκείμενο στον E.O. Wright» χρηματοδοτήθηκε από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) κατόπιν πανελλαδικών εξετάσεων και το

Νοέμβρη του 2016 αναγορεύτηκε διδάκτορας κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Από το 2018 έως και σήμερα διδάσκει στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και είναι επιστημονικός συνεργάτης σε Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος της Ιατρικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τα συγγραφικό και ερευνητικό του έργο επικεντρώνεται σε ειδικά πεδία ανάλυσης της διαστρωματικής και λειτουργικής διαφοροποίησης των σύγχρονων κοινωνιών, στις επιπτώσεις του τρόπου οργάνωσης της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων στην υγεία των μελών και ομάδων του κοινωνικού συνόλου, στον αποκλεισμό των νέων από την αγορά εργασίας και την εκπαίδευση και στην ανάλυση των συναφών ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών. Από το 2013 μέχρι το 2022 έλαβε μέρος στα ερευνητικά προγράμματα, «Ανισότητες και ψυχική καταπόνηση: Κοινωνικές συνθήκες, δρώντες και ιδεολογίες των επαγγελματιών στη σύγχρονη Ελλάδα», «Η ταξική δομή της κυπριακής κοινωνίας» και «A Place for Youth in Mediterranean EEA: Resilient and Sharing Economies for NEETs». Είναι μέλος των εργαστηρίων Συλλογικών Δράσεων και Κοινωνικών Κινημάτων και Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Γενικής Ιατρικής και Έρευνας Υπηρεσιών Υγείας καθώς και της Διεθνούς Ένωσης Πολιτικών Υγείας (IAHPE).

Απόστολος Ντελάκος

- Γνωστικό Αντικείμενο: Μικρογλυπτική με έμφαση το χρηστικό αντικείμενο
- Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: antelakos@uowm.gr

Σύντομο Βιογραφικό

Ο **Απόστολος Ντελάκος** σπούδασε Καλές Τέχνες στην Gerrit Rietveld Academie (2002–2006) και Εφαρμοσμένες Τέχνες (2008-2010) στο Sandberg Institute. Αποφοίτησε και από τα δύο ολλανδικά ιδρύματα με άριστα. Στο προπτυχιακό επίπεδο, βραβεύτηκε με το Βραβείο καλύτερης τελικής παρουσίασης της Gerrit

Rietveld Academie για το 2006, ενώ στο μεταπτυχιακό επίπεδο βραβεύτηκε με το Βραβείο καλύτερης ομαδικής παρουσίασης στο DMY-Berlin Festival το 2009, παρουσίαση που συνοδεύτηκε από έκθεση στο Bauhaus-Archiv (Βερολίνο, 2009).

Έχει, μέχρι στιγμής, πέντε ατομικές εκθέσεις και πάνω από πενήντα ομαδικές στην Ολλανδία, την Γερμανία, την Κίνα και την Ελλάδα. Οι πιο πρόσφατες ατομικές του περιλαμβάνουν την έκθεση *geometry as caprice* σε επιμέλεια Εβίτας Τσοκάντα στην γκαλερί *a.antonoπουλου.art* στην Αθήνα το 2018 και την *do objects stay* σε επιμέλεια Αλέξανδρου Ψυχούλη στην γκαλερί *Cask* στη Λάρισα το 2016.

Έχει διδάξει, για μία δεκαετία, εικαστική αγωγή σε παιδιά 6-12 χρόνων, έχει οργανώσει και διεξάγει -ως εξωτερικός συνεργάτης- εργαστηριακό μάθημα μεθοδολογίας σχεδιασμού στο ΜΠΣ Μετά-Βιομηχανικός Σχεδιασμός του τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (2015-2019) και έχει επίσης οργανώσει και διεξάγει εργαστηριακό μάθημα Κεραμικής στο τμήμα Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (2020).

Πρόσφατα (2020) ολοκλήρωσε με άριστα το ΜΠΣ Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.